

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/250/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118211159
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:6118211159.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35724803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, právne zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36613843, proti žalovanému: M. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, o zaplatenie 715,40 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 27. júna 2019, č.k. 19Csp/11/2019-141, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. uložil žalovanému povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi 220,39 € s ročným úrokom z omeškania 5,05 % zo sumy 39 € od 29.12.2015 do zaplatenia, 5,05 % zo sumy 37,72 € od 26.01.2016 do zaplatenia, 5,05 % zo sumy 37,72 € od 26.02.2016 do zaplatenia, 5 % zo sumy 37,72 € od 30.03.2016 do zaplatenia, 5 % zo sumy 42,58 € od 26.04.2016 do zaplatenia, 5 % zo sumy 25,65 € od 26.10.2016 do zaplatenia a 5 % zo sumy 25,55 € od 26.11.2016 do zaplatenia, výrokom II. žalobu zamietol v časti o zaplatenie 495,01 € s ročným úrokom z omeškania 5,05 % zo sumy 4,99 € od 26.01.2016 do zaplatenia a 5,05 % zo sumy 7 € od 26.02.2016 do zaplatenia a výrokom III. stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 3, § 5 ods. 1 až 4, § 43 ods. 12, § 44 ods. 1 a 2 písm. d) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, ods. 4 písm. k), ods. 5, ods. 12, § 46 ods. 1, § 517 ods. 1, ods. 2, § 544 ods. 2, § 545a Občianskeho zákonníka, ako aj § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, vecne súd dôvodil, že žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplatenia súm uvedených vo výroku I a II z titulu ceny za telekomunikačné služby, zmluvnej pokuty a poplatkov na základe zmluvy zo 07.11.2015, ktorú so žalovaným uzatvoril žalobcov právny predchodca, Slovak Telekom, a.s. Žalobca nadobudol pohľadávku od Slovak Telekom postúpením. Súd mal zistené, že zmluvou o poskytovaní verejných služieb podľa § 44 ZoEK sa Slovak Telekom zaviazal žalovanému poskytnúť elektronickú komunikačnú službu za dohodnutých podmienok a žalovaný sa zaviazal zaplatiť cenu služieb. Elektronické komunikačné služby boli žalovanému riadne vyúčtované na základe faktúr, cena bola dohodnutá v Cenníku, na ktorý zmluva odkazovala v súlade s § 44 ods. 1 a 2 písm. d) ZoEK, žalovanému tak vznikol záväzok platiť za poskytnutú službu, a to vo výške 220,39 €, čo zodpovedá sume uplatňovanej žalobcom. Keďže žalovaný túto povinnosť porušil, je v omeškaní odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti konkrétneho záväzku a má povinnosť zaplatiť úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Žalobcovi

ako postupníkovi vzniklo právo uplatňovať pohľadávky voči žalovanému a jeho žaloba je v tejto časti opodstatnená, a preto jej súd v tomto rozsahu vyhovel (výrok I).

3. Nároky na zmluvnú pokutu a poplatky za upomienku a obmedzenie služby všaksúd prvej inštancie posúdil ako nedôvodné. Keďže zmluva bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 ods. 1 OZ, preto bolo povinnosťou súdu podrobiť zmluvu skúmaniu aj z hľadiska pravidiel na ochranu spotrebiteľa. Nárok uplatňovaný zo spotrebiteľskej zmluvy nesmie vyplývať z ustanovenia spôsobujúceho značnú nerovnováhu medzi stranami (tzv. neprijateľná podmienka) s výnimkou situácie, keď ide o podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a podmienky individuálne dojednané. Žalobcom uplatňovaná zmluvná pokuta sa zakladá na bode 3 dodatku, ktorý sa nijako netýka primeranosti ceny. Toto kritérium sa viaže priamo len na hlavný predmet zmluvy a nemôže sa týkať zmluvnej pokuty, pretože ide o sankciu, ktorej z povahy veci nezodpovedá žiadne protiplnenie. V prejednávanej veci je zrejmé, že zmluva a dodatok sú vzhľadom na formu svojho vyhotovenia typickou štandardizovanou formulárovou zmluvou, ktorej obsah nemohol žalovaný ako spotrebiteľ vopred ovplyvniť, vrátane ustanovenia bodu 3 obsiahnutého v texte dodatku. Navyše platí prezumpcia, že zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, ibaže dodávateľ preukáže opak, pričom v danej veci žalobca netvrdil a ani nepreukazoval, že by boli zmluva a dodatok uzatvorené so žalovaným individuálne, súd preto skúmal zmluvné podmienky z hľadiska ich neprijateľnosti. Pri posudzovaní zmluvnej pokuty vzial do úvahy v prvom rade kritérium primeranosti, ktoré vyplýva z § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že neprimerane vysoká sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa nemôže požívať súdnu ochranu. Súd prihliadal na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, prípadne na okolnosti súvisiace s náhradou škody. Čo sa týka hodnoty a významu zabezpečovanej povinnosti, žalobca v žalobe skutkovo vymedzil svoj nárok na zmluvnú pokutu v podstate tak, že žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb. Takto vymedzenému nároku potom zodpovedá ustanovenie bodu 3 dodatku, ktorý v spojení s bodom 1 písm. b) zakotvuje zmluvnú pokutu v nadväznosti na povinnosť žalovaného riadne uhrádzať svoje peňažné záväzky voči žalobcovi počas doby viazanosti. Zmluvná pokuta obsiahnutá v bode 3 konkrétne postihuje porušenie povinnosti zaplatiť cenu za poskytnuté služby. Z takto formulovanej hypotézy potom plynie, že dodávateľovi vzniká nárok na zmluvnú pokutu pri akomkoľvek porušení peňažného záväzku, a to bez ohľadu na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. V tomto smere sa súdna prax už ustálila na názore, že odstupňovanie zmluvnej pokuty podľa rozsahu a intenzity porušenia povinností je v rámci spotrebiteľských vzťahov dôležité, pretože tu treba rozlišovať situácie, kedy a za akých podmienok, v akom rozsahu dôjde k neplneniu povinností spotrebiteľa (porovnaj rozsudok ESD vo veci C-618/10). V dotknutom ustanovení sa však nezohľadňuje výška dlhu, či dôsledky, aké porušenie má pre Slovak Telekom. Omeškaním s platením peňažných záväzkov totiž nedochádza k automatickému zániku zmluvy. Slovak Telekom je v takom prípade naďalej oprávnený požadovať od žalovaného splnenie jeho záväzkov, predovšetkým využívanie služieb a platenie za ich poskytovanie až do konca doby viazanosti, prípadne aj dlhšie, kým nedôjde k ukončeniu zmluvy iným spôsobom, napríklad výpoveďou. Nárok na zmluvnú pokutu vo výške uvedenej v dodatku by takto vznikol aj v prípade omeškania aj s akoukoľvek zanedbateľnou sumou, čo len sotva možno považovať za primeraný spôsob zabezpečenia nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi na zaplatenie dlžnej sumy zohľadňujúci rozsah a intenzitu porušenia (porov. rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 9Co/284/2016, bod 24). Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí podľa stavu v čase uzatvorenia zmluvy (§ 53 ods. 12 OZ) a následné správanie strán vrátane toho, či a v akej výške dodávateľ napokon uplatní zmluvnú pokutu, je na účely tohto posúdenia nepodstatné. Podľa citovaného ustanovenia dodatku potom konkrétne platí, že pokiaľ spotrebiteľ nezaplatí hoci aj len 1 € z ceny služieb do 45 dní po splatnosti prvej faktúry, dodávateľovi vznikne nárok na zmluvnú pokutu vo výške 768 € (počiatočná hodnota zmluvnej pokuty) - 97/730 (52 dní od uzavretia dodatku do vystavenia prvej faktúry a 45 dní omeškania / 730 dní viazanosti) x 768 = 665,95 €. Postupné znižovanie zmluvnej pokuty teda závisí len od dĺžky trvania zmluvného vzťahu a doby viazanosti. Pokiaľ spotrebiteľ poruší svoje peňažné záväzky na počiatku zmluvného vzťahu hoci aj len v nepatrnom rozsahu, bude ho stíhať zmluvná pokuta v plnej výške. Toto znižovanie teda nijakým spôsobom nezohľadňuje hodnotu zabezpečovanej povinnosti, keďže tá môže byť v prípade omeškania s nepatrnou sumou minimálna. Takto paušálne vypočítavaná zmluvná pokuta potom predstavuje pre dodávateľa neprimerané zvýhodnenie vo vzťahu k spotrebiteľovi, čím sa narúša rovnováha, ktorú v spotrebiteľských vzťahoch požaduje § 53 ods. 1 OZ. Nie je pritom vôbec rozhodujúce, že žalobca si napokon uplatňuje nižšiu zmluvnú pokutu, dôležité je, že dotknuté ustanovenie mu umožňuje požadovať zmluvnú pokutu v neprimeranej výške. Aj v konkrétnych okolnostiach preskúmvanej veci je zmluvná pokuta uplatnená vo výške 483,02 €

neprimeraná, pretože cena komunikačných služieb predstavuje sumu 220,39 €, teda zmluvná pokuta túto cenu presahuje viac než dvojnásobne. Navyše v spotrebiteľských vzťahoch nemožno na pozadí § 53 ods. 4 písm. k) a § 545a OZ odobriť zmluvnú pokutu zabezpečujúcu plnenie zmluvy zo strany spotrebiteľa vo výške presahujúcej neakcióvu cenu zariadenia. V danom prípade bola táto neakcióva cena 649 € a počiatočná suma zmluvnej pokuty 768 €, čo znamená, že zmluvná pokuta bola dohodnutá na úrovni 118,33 % neakcióvej ceny zariadenia. Keďže v spotrebiteľských veciach neprichádza do úvahy moderácia zmluvnej pokuty, aj v tejto súvislosti je daný dôvod na vyhodnotenie zmluvnej pokuty ako neprijateľnej pre zjavný exces. Pretože potom bod 3 dodatku je neprijateľnou podmienkou, ktorá je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), preto nárok, ktorý z nej žalobca odvodzuje, nemožno priznať. Súd nepriznal žalobcovi ani poplatok za upomienku, ktorý podľa zistených okolností má kryť náklady Slovak Telekom na odoslanie písomnej upomienky spotrebiteľovi a tento poplatok preto skôr zodpovedá povinnosti spotrebiteľa zaplatiť dodávateľovi náhradu škody, a to v paušalizovanej výške v zmysle cenníka. Z právneho hľadiska predstavuje takáto konštrukcia zmluvnú pokutu, ktorá však musí byť písomná (§ 544 ods. 2 OZ), čo v danom prípade nebolo naplnené, keď podpísaná zmluva neobsahuje úpravu poplatku za upomienku, a VPP a cenník podpísané neboli, takže s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie z 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo/345/2010) potom platí, že dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté a pre ktoré zákon vyžaduje písomnú formu, sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné (§ 46 ods. 1 OZ). Rovnako súd žalobcovi nepriznal uplatnený poplatok za obmedzenie služby, keď podľa § 53 ods. 4 písm. t) OZ je neprijateľnou podmienkou ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, pričom v danom prípade nie je v záujme žalovaného ako spotrebiteľa, aby mu žalobca prerušoval alebo obmedzoval poskytovanie služby, preto vzhľadom na § 53 ods. 5 OZ je Cenník v časti upravujúcej poplatok za prerušenie alebo obmedzenie služby neplatným ustanovením a žalobcovi nemožno z neho priznať žiadne práva. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a contrario, vychádzajúc z toho, že úspešnejší žalovaný by síce nárok na náhradu trov mal, no pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu tento nárok v zmysle judikatúry (R 72/2018) nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku v jeho zamietajúcom výroku týkajúcom sa zaplata zmluvnej pokuty v sume 483,02 eur, podal žalobca včas odvolanie a to z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že dojednaná zmluvná pokuta má predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Právny predchodca žalobcu a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v bode 3 Dodatku, ktorý okrem iného podľa písm. c) tohto odseku je: nezaplata ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od zmluvy. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v odseku 1 písm. b) Dodatku. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby, čo je zrejme aj z uplatneného nároku, čiže porušil svoje povinnosti tým, že neuhradzoval faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas, ktorú skutočnosť žalovaný ani nerozporoval. Súd však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Odôvodnenie rozsudku nereflektuje požiadavku ustanovenia § 53 ods. 12 OZ, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Súd hodnotil predmetnú podmienku v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nároková výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a pod. Okrem zabezpečovacej funkcie plní zmluvná pokuta aj reparačnú (uhradzovaciu) funkciu a tiež predstavuje sankciu pre porušiteľa povinnosti. Podľa odvolateľa spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta totiž predstavuje paušalizovanú náhradu škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny, práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť z poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Veriteľ určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu

k cene poskytnutého zariadenia a zľavnenej cene za poskytnuté služby. Odvolateľ zdôrazňuje, že žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 483,02 eur so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti. Zmluvná pokuta bola v dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb. Žalobca podporne poukázal na niektoré súdne rozhodnutia, napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2017 sp.zn. 19Co/142/2016, v ktorej súd uzavrel, že dojednanie o zmluvnej pokute v Dodatku k zmluve nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, podobne rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.08.2017 sp.zn. 4Csp/24/2016, či rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017 sp.zn. 7C/256/2016. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobe v časti o zaplatenie sumy 483,02 eur s príslušenstvom vyhovel, prípadne vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil aj trovy odvolacieho konania.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 19Csp/11/2019 bolo zaplatenie sumy 715,40 eur s príslušenstvom. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v časti o zaplatenie sumy 483,02 eur zamietnutá z dôvodu, že ide o plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, čo žalobca v odvolaní namieta.

8. Po preskúmaní obsahu spisu a odvolacích námietok žalobcu sa odvolací súd plne stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvoinštančného súdu, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, a pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá zistený skutkový stav a zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na správne a dostatočne presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku. Na doplnenie uvádza k odvolacím námietkam nasledovné:

9. Odvolací súd zdieľa názor prvoinštančného súdu o neprijateľnosti dojednania o zmluvnej pokute v znení, ako bola dohodnutá medzi jej účastníkmi. Účelom právnej úpravy na ochranu spotrebiteľa je snaha cestou práva vyrovnať faktickú nerovnosť postavenia zmluvných strán a to spotrebiteľa, ako osoby menej skúsenej, menej pripravenej a menej odborne zdatnej oproti dodávateľovi profesionálne skúsenejšiemu a s lepšou znalosťou práva, ktorý navyše spravidla dáva podnet k zmluvnému jednaniu a zmluvné podklady aj pripravuje. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, teda zmluvné dojednania, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky (§ 53 ods. 1 až 5 OZ). Nepochybne je právom žalobcu ako poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie povinnosti odberateľa služieb, pričom zmluvná pokuta je jedným z vhodných inštitútov, je ale potrebné zachovať korektný prístup k právam zákazníka ako spotrebiteľa a sankcie zabezpečujúce splnenie povinnosti musia byť primerané. Predmetom zabezpečenia v prejednávanej veci bola povinnosť žalovaného riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby a po určitú dobu zostať v právnom vzťahu s poskytovateľom služieb a využívať dohodnutý rozsah služieb. Odvolací súd pripomína, že sankcia spočívajúca v degresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozba nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

10. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými a teda aj neplatnými. Odvolací

súd zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinnosti na strane oboch účastníkov zmluvy. Treba zdôrazniť, že súd nemôže sám rozlišovať medzi konaniami jednotlivých zákazníkov žalobcu, najmä rozlišovať pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvných podmienok pohnútky spotrebiteľov, ktorí od počiatku mali v úmysle porušiť povinnosti od tých, ktorých okolnosti donútili porušiť zmluvnú povinnosť, pretože takéto uplatnenie nárokov musí rozlíšiť a rozdeliť už samotná formulácia zmluvných ustanovení, ale musí vždy posudzovať charakter zmluvných dojednaní v súvislosti s aplikáciou na neurčitý okruh spotrebiteľov. Ak je zmluvná podmienka neprijateľná voči určitému počtu spotrebiteľov, musí sa absolútna neplatnosť zmluvnej podmienky vzťahovať na všetkých účastníkov právneho úkonu, v ktorom je takáto neplatná zmluvná podmienka použitá.

11. Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta dojednaná v bode 3 Dodatku bola v danom prípade uplatnená z dôvodu riadneho a včasného neuhradenia ceny poskytnutých služieb (čo má v zmysle uvedeného ustanovenia Dodatku za následok, že akonáhle by sa dostal spotrebiteľ do omeškania s platením ceny služieb dlhšieho než 45 dní, vznikol by dodávateľovi nárok na zmluvnú pokutu), považoval aj odvolací súd uvedené dojednanie o zmluvnej pokute za také, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby za to zaplatil neprimerane vysokú sankciu. Takéto ustanovenie narúša rovnováhu v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Na tomto závere nič nemení ani tá skutočnosť, že výška pokuty klesá v závislosti od počtu dní uplynutých z doby viazanosti. Neprimeranosť sankcie je daná tým, že toto ustanovenie nezohľadňuje výšku dlhu spotrebiteľa, s ktorým je v omeškaní (v zmysle zmluvného dojednania môže ísť o rovnakú sankciu za nezaplatenie akejkoľvek aj zanedbateľnej ceny poskytnutej služby, keďže zmluva nič bližšie v tomto smere nevymedzuje), ani dôsledky, aké toto porušenie má pre veriteľa. Tak ako uviedol už prvoinštančný súd, omeškaním s platením peňažných záväzkov totiž nedochádza k automatickému zániku zmluvy a veriteľ je aj naďalej oprávnený požadovať od žalovaného splnenie jeho záväzkov, predovšetkým využívanie služieb a platenie za ich poskytovanie až do konca doby viazanosti, prípadne aj dlhšie, kým nedôjde k ukončeniu zmluvy iným spôsobom. Charakter porušenia povinnosti a závažnosť porušenej povinnosti v tomto prípade odôvodňuje prijatie záveru, že dohodnutá sankcia je zjavne neprimeraná a uvedená zmluvná podmienka je potom objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

12. Záver súdu prvej inštancie treba preto považovať za správny a odvolacie dôvody za nepodložené. To, aká je v tomto konkrétnom prípade skutočne nárokovaná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy a časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, je pre posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky irelevantné, pretože súd musí vždy posudzovať charakter zmluvných dojednaní v súvislosti s aplikáciou na neurčitý okruh spotrebiteľov a na všetky do úvahy prichádzajúce možnosti aplikácie tohto dojednania.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného a nezistiac ani žiadne iné nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 483,02 eur s príslušenstvom obsiahnutej v tzv. zvyškovom zamietnutí vo výroku II, ako i v závislom výroku o trovách konania (výrok III) z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 2 CSP).

14. V odvolacom konaní plne úspešný žalovaný by mal v zásade voči žalobcovi v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, nakoľko však tento bol v odvolacom konaní nečinný a žiadne trovy mu tak nevznikli, odvolací súd vedený zásadou hospodárnosti konania s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a rozhodol tak, že sa mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

15. Senát odvolacieho súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).